

## DOHODA O UPLATŇOVÁNÍ SANITÁRNÍCH A FYTOSANITÁRNÍCH OPATŘENÍ

Členové,

opětovně potvrzující, že žádnému Členu nebude zabráňováno přijímat nebo prosazovat opatření, nutná k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin za předpokladu, že nebudou uplatňována způsobem, který by vytvářel svévolnou nebo neoprávněnou diskriminaci mezi Členy, u nichž převažují stejné podmínky nebo skrytá omezení mezinárodního obchodu;

přejíce si zlepšit lidské zdraví, zdraví zvířat a fytosanitární situaci všech Členů; berouce na vědomí, že sanitární a fytosanitární opatření jsou často uplatňována na základě dvoustranných dohod nebo protokolů;

přejíce si, aby ustavení mnohostranného rámce pravidel vedlo k přípravě, přijímání a uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření s cílem na nejnižší míru snížit jejich negativní vliv na obchod;

uznávající důležitý přínos, který v tomto směru mohou mít mezinárodní normy, směrnice a doporučení;

přejíce si podporovat užívání harmonizovaných sanitárních a fytosanitárních opatření mezi Členy na základě mezinárodních norem, směrnic a doporučení, vypracovaných příslušnými mezinárodními organizacemi, včetně Komise pro Kodex Alimentarius, Mezinárodního úřadu epizootického a příslušných mezinárodních a regionálních organizací, působících v rámci Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin, aniž by byly na Členech vyžadovány změny jejich přiměřené úrovně ochrany života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin;

uznávající, že se rozvojové členské země mohou setkat se zvláštními potížemi při dodržování sanitárních nebo fytosanitárních opatření dovážejících Členů a v důsledku toho s potížemi v přístupu na trhy a dále při přípravě a uplatňování sanitárních nebo fytosanitárních opatření ve svých vlastních zemích a přejíce si pomáhat jim v těchto jejich snahách;

přejíce si proto vypracovat pravidla pro uplatňování ustanovení GATT 1994, která se vztahují k užívání sanitárních nebo fytosanitárních opatření, zvláště pak k ustanovení článku XX b)<sup>1</sup>; dohodli se takto:

### Článek 1

#### Všeobecná ustanovení

1. Tato Dohoda se vztahuje na všechna sanitární a fytosanitární opatření, která mohou přímo nebo nepřímo ovlivňovat mezinárodní obchod. Taková opatření budou vypracovávána a uplatňována v souladu s ustanoveními této Dohody.
2. Pro účely této Dohody se budou uplatňovat definice, uvedené v příloze A.
3. Přílohy tvoří nedílnou součást této Dohody.
4. Nic se v této Dohodě nedotýká práv Členů, vyplývajících z Dohody o technických překážkách obchodu, pokud jde o opatření, která nespadají do této Dohody.

<sup>1</sup> V této Dohodě zahrnuje odkaz na článek XX b) též nadpis tohoto článku.

## Článek 2

### Základní práva a povinnost

1. Členové mají právo přijímat sanitární a fytosanitární opatření, nutná k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin za předpokladu, že tato opatření nejsou v rozporu s ustanoveními této Dohody.
2. Členové zajistí, aby se jakékoliv sanitární nebo fytosanitární opatření uplatňovalo jen v rozsahu, nutném k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin, aby bylo založeno na vědeckých zásadách a aby nebylo neudržováno bez dostatečného vědeckého důkazu, pokud ustanovení odstavce 7 článku 5 nestanoví jinak.
3. Členové zajistí, aby jejich sanitární a fytosanitární opatření svévolně nebo neoprávněně nediskriminovala mezi Členy, u nichž převažují stejné nebo podobné podmínky, včetně mezi jejich vlastním územím a územím ostatních Členů. Sanitární a fytosanitární opatření se nebudou uplatňovat způsobem, který by vytvářel skrytá omezení mezinárodního obchodu.
4. Sanitární nebo fytosanitární opatření, která jsou v souladu s příslušnými ustanoveními této Dohody, se budou považovat za slučitelná se závazky Členů podle ustanovení GATT 1994, vztahujících se na užívání sanitárních nebo fytosanitárních opatření, zvláště pak ustanovení článku XX b).

## Článek 3

### Harmonizace

1. Aby se sanitární a fytosanitární opatření harmonizovala na co možná nejširším základě, budou Členové přijímat svá sanitární nebo fytosanitární opatření na základě mezinárodních norem, směrnic a doporučení, pokud existují a pokud ustanovení této Dohody a zejména odstavce 3, nestanoví jinak.
2. Sanitární nebo fytosanitární opatření, která jsou v souladu s mezinárodními normami, směrnicemi nebo doporučeními, se budou považovat za nutná k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin a za slučitelná s ustanoveními této Dohody a GATT 1994.
3. Členové mohou zavádět nebo udržovat v platnosti sanitární nebo fytosanitární opatření, která budou mít za následek vyšší úroveň sanitární nebo fytosanitární ochrany, než které by bylo dosaženo opatřeními, založenými na příslušných mezinárodních normách, směrnicích nebo doporučeních, pokud je to vědecky zdůvodněno anebo je to důsledek úrovně sanitární a fytosanitární ochrany, kterou Člen označí jako přiměřenou v souladu s příslušnými ustanoveními odstavců 1 až 8 článku 5<sup>2</sup>. Žádná opatření, jejichž důsledkem bude úroveň sanitární nebo fytosanitární ochrany rozdílná od té, které by bylo dosaženo opatřeními, založenými na mezinárodních normách, směrnicích nebo doporučeních, nebudou nicméně neslučitelná s jakýmkoli ustanovením této Dohody.

---

<sup>2</sup> Pro účely odstavce 3 článku 3 jsou opatření vědecky zdůvodněna, jestliže Členové na základě přezkoumání a vyhodnocení dostupných vědeckých informací v souladu s příslušnými ustanoveními této Dohody, rozhodnou, že příslušné normy, směrnice a doporučení nejsou postačující k dosažení odpovídající úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany.

4. Členové se budou v mezích možností svých zdrojů plně účastnit činnosti příslušných mezinárodních organizací a jejich pomocných orgánů, zvláště pak Komise pro Kodex Alimentarius, Mezinárodního úřadu epizootického a mezinárodních a regionálních organizací, působících v rámci Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin, s cílem podporovat je ve vypracovávání a provádění pravidelných revizí norem, směrnic a doporučení, vztahujících se ke všem aspektům sanitárních a fytosanitárních opatření.

5. Výbor pro sanitární a fytosanitární opatření, uvedený v odstavcích 1 a 4 článku 12 (dále uváděný jako „Výbor“), zpracuje postup ke sledování procesu mezinárodní harmonizace a ke koordinaci úsilí v tomto směru s příslušnými mezinárodními organizacemi.

#### *Článek 4*

### **Rovnocennost**

1. Členové budou přijímat sanitární nebo fytosanitární opatření ostatních Členů jako rovnocenná přesto, že se tato opatření budou lišit od jejich vlastních anebo od těch, která jsou užívána jinými Členy, obchodujícími stejným výrobkem, jestliže vyvážející Člen objektivně prokáže dovážejícímu Členovi, že jeho opatřeními bude u dovážejícího Člena dosaženo přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany. Za tím účelem bude dovážejícímu Členovi na požádání a v rozumné míře umožněno provést inspekce, zkoušky a jiné odpovídající kroky.

2. Členové budou na žádost uskutečňovat konzultace s cílem dosáhnout dvoustranných a mnohostranných smluv o uznávání rovnocennosti jednotlivých sanitárních nebo fytosanitárních opatření.

#### *Článek 5*

### **Hodnocení rizik a určení přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany**

1. Členové zajistí, aby jejich sanitární nebo fytosanitární opatření byla založena na okolnostem přiměřeném vyhodnocení rizik pro život nebo zdraví lidí, zvířat nebo ochranu rostlin, přičemž budou brát v úvahu techniky vyhodnocování rizik, vypracované příslušnými mezinárodními organizacemi.

2. Při vyhodnocování rizik budou brát Členové v úvahu dostupná vědecká zjištění; příslušné zpracovatelské a výrobní metody; odpovídající metody inspekce, vzorkování a zkoušky; výskyt určitých nemocí nebo škůdců; existenci oblastí prostých škůdců nebo nemocí; příslušné ekologické podmínky a podmínky životního prostředí; a karanténní nebo jiné režimy.

3. Při vyhodnocování rizik pro život nebo zdraví zvířat nebo rostlin a určování opatření, jež mají být uplatněna s cílem dosáhnout přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany před těmito riziky, budou Členové brát v úvahu jako důležité ekonomické faktory: možné škody, vyjádřené ztrátami ve výrobě nebo v prodeji v případě výskytu, usazení nebo rozšíření škůdců nebo nemocí; náklady na kontrolu nebo likvidaci škůdců nebo nemocí na území dovážejícího Člena; a vztah nákladů a jejich účinnosti v případě dalších opatření, která umožní omezit rizika.

4. Členové by měli při určování přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany brát v úvahu cíl snížit negativní účinky na obchod na nejnižší míru.

5. S cílem dosáhnout provázanosti uplatňování koncepce přiměřené sanitární nebo fytosanitární ochrany před ohrožením života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin, nebude žádný Člen svévolně nebo neoprávněně rozlišovat úrovně, které považuje za přiměřené v různých situacích, jestliže takovéto rozlišování způsobuje diskriminaci nebo skrytá omezení mezinárodního obchodu. Členové budou v souladu s odstavci 1, 2 a 3 článku 12 spolupracovat ve Výboru s cílem vypracovat směrnice pro další praktické provádění tohoto ustanovení. Při vypracovávání těchto směrnic bude brát Výbor v úvahu všechny důležité faktory, včetně mimořádného charakteru rizik pro lidské zdraví, jimž se lidé dobrovolně vystavují.

6. Aniž by bylo dotčeno ustanovení odstavce 2 článku 3, musejí Členové, zavádějící nebo udržující sanitární nebo fytosanitární opatření s cílem dosáhnout přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany, zajistit, aby tato opatření neměla více omezující účinky na obchod, než je třeba k dosažení takové úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany, kterou považují za přiměřenou, berouce v úvahu technickou a ekonomickou proveditelnost<sup>3</sup>.

7. V případech, kdy příslušná vědecká zjištění nejsou dostatečná, může Člen prozatímně přijmout sanitární nebo fytosanitární opatření na základě příslušných dostupných informací, včetně informací příslušných mezinárodních organizací a informací, vyplývajících ze sanitárních nebo fytosanitárních opatření, uplatňovaných ostatními Členy. Za takových okolností se budou Členové snažit získat dodatečné informace, nutné pro objektivnější vyhodnocení rizik a následně v rozumné lhůtě sanitární nebo fytosanitární opatření z tohoto hlediska přezkoumají.

8. Pokud má Člen důvod věřit tomu, že určité sanitární nebo fytosanitární opatření, zavedené nebo uplatňované jiným Členem, omezuje nebo může omezovat jeho vývozy a že se neopírá o příslušné mezinárodní normy, směrnice nebo doporučení anebo takové normy, směrnice nebo doporučení neexistují, může být požadováno vysvětlení důvodů pro taková sanitární nebo fytosanitární opatření, které poskytne Člen, udržující taková opatření.

## *Článek 6*

### **Přizpůsobení se regionálním podmínkám, včetně oblastí prostých škůdců nebo nemocí a oblastí s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí**

1. Členové zajistí, aby se jejich sanitární nebo fytosanitární opatření přizpůsobila sanitárním nebo fytosanitárním podmínkám oblasti, v níž má výrobek původ a oblasti, do které je určen, což se týká celé země, jedné části země nebo několika zemí nebo jejich částí. Při vyhodnocování sanitárních nebo fytosanitárních podmínek oblasti budou Členové brát v úvahu mimo jiné stupeň výskytu určitých nemocí nebo škůdců, existenci eradikačních programů a programů boje proti nemocem a škůdcům a příslušná kritéria nebo směrnice, jež mohou být vypracována příslušnými mezinárodními organizacemi.

2. Členové budou zejména uznávat koncepci oblastí prostých výskytu škůdců nebo nemocí a oblastí s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí. Určení těchto oblastí bude založeno na takových faktorech, jako je zeměpisné vymezení, ekosystémy, epidemiologický dohled a efektivnost sanitárních nebo fytosanitárních kontrol.

---

<sup>3</sup> Pro účely odstavce 6 článku 5 opatření nemá více obchod omezující povahu, než je požadováno, pokud existuje jiné, z hlediska technické a ekonomické proveditelnosti rozumně uplatnitelné opatření, které umožní dosáhnout příslušnou úroveň sanitární a fytosanitární ochrany a má podstatně méně obchod omezující povahu.

3. Vyvážející Členové, kteří prohlásí, že jejich území je oblastí prostou škůdců nebo nemocí nebo oblastí s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí, o tom poskytnou nezbytné důkazy, aby bylo možné objektivně prokázat dovážejícímu Členu, že takové oblasti jsou a zůstanou pravděpodobně oblastmi prostými škůdců nebo nemocí nebo případně oblastmi s jejich nízkým výskytem. Za tím účelem bude dovážejícímu Členu umožněn rozumný přístup, požádá-li o inspekci, provedení zkoušek nebo jiných příslušných kroků.

#### *Článek 7*

### **Transparentnost**

Členové budou oznamovat změny svých sanitárních nebo fyto-sanitárních opatření a poskytnou o nich informace v souladu s ustanoveními přílohy B.

#### *Článek 8*

### **Kontrola, inspekce a homologace**

Členové budou při provádění kontroly, inspekce a homologace, včetně národních systémů pro homologaci použití případ nebo pro stanovení přípustných dávek kontaminantů v potravinách, nápojích nebo krmivech postupovat podle ustanovení přílohy C nebo jinak zajistí, aby jejich postupy nebyly neslučitelné s ustanoveními této Dohody.

#### *Článek 9*

### **Technická pomoc**

1. Členové se dohodli, že usnadní poskytování technické pomoci jiným Členům, zvláště rozvojovým členským zemím, buď dvoustranně nebo prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací. Tato pomoc se může mimo jiné týkat oblastí zpracovatelských technologií, o výzkumu a infrastruktury, včetně zřizování národních regulačních orgánů a může mít formu poradenství, úvěrů, darů a pomoci, včetně zajišťování technických služeb odborníků, výuky a zařízení s cílem umožnit těmto zemím přizpůsobit se a přijímat taková sanitární nebo fyto-sanitární opatření, která jsou nutná k dosažení přiměřené úrovně sanitární nebo fyto-sanitární ochrany na jejich vývozních trzích.

2. V případě potřeby významnějších investic, nezbytných pro to, aby vyvážející rozvojová členská země splnila sanitární a fyto-sanitární předpisy dovážejícího Člena, dovážející Člen zváží poskytnutí takové technické pomoci, která by pomohla rozvojové členské zemi udržet a rozšířit možnosti přístupu na trh u výrobku, kterého se to týká.

#### *Článek 10*

### **Zvláštní a rozdílné zacházení**

1. Při vypravování a provádění sanitárních nebo fytosanitárních opatření budou brát Členové v úvahu zvláštní potřeby rozvojových členských zemí a zvláště pak nejméně rozvinutých členských zemí.
2. V případě, že přiměřená úroveň sanitární nebo fytosanitární ochrany skýtá možnost postupného zavádění nových sanitárních nebo fytosanitárních opatření, by mohla být poskytnuta delší lhůta pro jejich dodržování u výrobků, na nichž mají rozvojové členské země zájem tak, aby mohly udržet možnosti jejich vývozu.
3. S cílem zajistit pro rozvojové členské země možnost postupovat v souladu s ustanoveními této Dohody, je Výbor oprávněn poskytnout těmto zemím, pokud ho o to požádají, určité a časově omezené, úplné nebo dílčí výjimky ze závazků, vyplývajících z této Dohody, přičemž vezme v úvahu jejich finanční potřeby a potřeby jejich obchodu a rozvoje.
4. Členové by měli podporovat a usnadňovat aktivní účast rozvojových členských zemí na pracích příslušných mezinárodních organizací.

### *Článek 11*

#### **Konzultace a řešení sporů**

1. Ustanovení článků XXII a XXIII GATT 1994, jak jsou propracována a uplatňována Ujednáním o řešení sporů, se budou uplatňovat na konzultace a řešení sporů podle této Dohody, pokud není v této Dohodě uvedeno jinak.
2. Ve sporu, vzniklém z této Dohody, který se týká vědeckých nebo technických otázek, bude skupina odborníků žádat názor expertů, které sama vybrala po konzultaci se spornými stranami. Za tím účelem může skupina odborníků, pokud to bude považovat za přiměřené, ustavit poradní skupinu technických expertů nebo může konzultovat příslušné mezinárodní organizace, a to na žádost některé ze sporných stran anebo na základě své vlastní iniciativy.
3. Žádným ustanovením této Dohody nejsou dotčena práva Členů, vyplývající z jiných mezinárodních dohod, včetně práva uchýlit se k dobrým službám a práva na využití mechanismů pro řešení sporů jiných mezinárodních organizací nebo upravených v rámci kterékoli mezinárodní dohody.

### *Článek 12*

#### **Spravování Dohody**

1. Tímto se zřizuje Výbor pro sanitární a fytosanitární opatření, který umožní pravidelně uskutečňovat konzultace. Bude vykonávat funkce, nutné pro provádění ustanovení této Dohody a pro uskutečňování jejích cílů, zejména pokud se týká harmonizace. Výbor bude rozhodovat na základě konsensu.
2. Výbor bude podporovat a usnadňovat jednorázové konzultace nebo jednání mezi Členy o specifických sanitárních nebo fytosanitárních otázkách. Výbor bude podporovat využívání mezinárodních norem, směrnic nebo doporučení všemi Členy a v tomto ohledu bude uskutečňovat konzultace a technické studie s cílem rozšířit koordinaci a integraci mezi mezinárodními a národními systémy a přístupy k homologaci užívaných přísad potravin nebo pro stanovení přípustných dávek kontaminantů v potravinách, nápojích nebo krmivech.
3. Výbor bude udržovat úzké styky s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti sanitární a fytosanitární ochrany, zvláště s Komisí pro Kodex Alimentarius, Mezinárodním úřadem epizootickým a sekretariátem Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin s cílem získávat

nejlepší dostupná vědecká a technická stanoviska pro naplňování této Dohody a vyloučit jakékoli zbytečné zdvojování vynakládaného úsilí.

4. Výbor vypracuje postup pro sledování procesu mezinárodní harmonizace a používání mezinárodních norem, směrnic a doporučení. Za tím účelem by měl Výbor společně s příslušnými mezinárodními organizacemi sestavit seznam těch mezinárodních norem, směrnic a doporučení, vztahujících se k sanitárním nebo fytosanitárním opatřením, které Výbor označí, že mají hlavní dopad na obchod. Seznam by měl zahrnovat údaje Členů o těch mezinárodních normách, směrnicích a doporučeních, které uplatňují jako podmínku dovozu anebo na jejichž základě se mohou dovážené výrobky, které jsou v souladu s těmito normami, dostávat na jejich trhy. V těch případech, kdy Člen neuplatňuje mezinárodní normu, směrnici nebo doporučení jako podmínku dovozu, měl by uvést důvod a zejména upřesnit, zda má za to, že tato norma není dostatečně přísná, aby mohla zajistit přiměřenou úroveň sanitární nebo fytosanitární ochrany. Jestliže Člen změnil své stanovisko poté, co sdělil, že uplatňuje normu, směrnici nebo doporučení jako podmínku dovozu, měl by poskytnout vysvětlení této změny a informovat o tom Sekretariát, jakož i příslušné mezinárodní organizace, pokud ovšem takové oznámení a vysvětlení nejsou poskytnuta v souladu s postupy, uvedenými v příloze B.

5. S cílem vyloučit zbytečná zdvojování, Výbor bude moci rozhodnout, pokud to bude potřeba, o využívání informací získaných zejména z oznamovacích postupů, jež se uplatňují v příslušných mezinárodních organizacích.

6. Výbor může, na základě iniciativy jednoho z Členů vhodným způsobem vyzvat příslušné mezinárodní organizace nebo jejich pomocné orgány k přezkoumání specifických záležitostí, týkajících se jednotlivé normy, směrnice nebo doporučení, včetně vysvětlení, týkajícího se nevyužívání podle odstavce 4.

7. Výbor přezkoumá působení a uplatňování této Dohody po třech letech od data vstupu v platnost Dohody o WTO a poté podle potřeby. Pokud to bude vhodné, Výbor může předložit Radě pro obchod zbožím návrhy na změny textu této Dohody, majíc přitom, mimo jiné, na zřeteli zkušenosti, získané při jejím uplatňování.

### *Článek 13*

#### **Provádění**

Členové jsou podle této Dohody plně zodpovědní za dodržování všech závazků, které jsou v ní uvedeny. Členové vypracují a zavedou spolehlivá opatření a mechanismy s cílem zvýšit úroveň dodržování ustanovení této Dohody jinými institucemi než orgány ústřední vlády. Přijmou taková rozumná opatření, která mají v pravomoci, aby nevládní instituce na jejich území, jakož i regionální orgány, jichž jsou nevládní instituce na jejich území členy, postupovaly v souladu s příslušnými ustanoveními této Dohody. Členové dále nepřijmou taková opatření, která mají přímo nebo nepřímo za následek závazek nebo podporu regionálních nebo nevládních institucí nebo místních správních orgánů jednat způsobem, neslučitelným s ustanoveními této Dohody. Členové zajistí, aby nebylo využíváno služeb nevládních institucí při provádění sanitárních nebo fytosanitárních opatření, pokud nebudou postupovat v souladu s ustanoveními této Dohody.

### *Článek 14*

#### **Závěrečná ustanovení**

Nejméně rozvinuté členské země mohou, pokud jde o jejich sanitární nebo fytosanitární opatření, ovlivňující dovozy nebo dovážené výrobky, odložit uplatňování ustanovení této Dohody o pět let od data vstupu v platnost Dohody o WTO. Ostatní rozvojové členské země mohou, pokud jde o jejich sanitární nebo fytosanitární opatření, ovlivňující dovozy nebo dovážené výrobky, odložit uplatňování ustanovení této Dohody, kromě odstavce 8 článku 5 a článku 7, o dva roky od data vstupu v platnost Dohody o WTO, jestliže tomuto uplatňování brání nedostatek technických znalostí, technická infrastruktura nebo zdroje.

## PŘÍLOHA A

### DEFINICE<sup>4</sup>

1. Sanitární nebo fytosanitární opatření - Jakékoliv uplatňované opatření:
  - a) k ochraně zdraví nebo života zvířat nebo rostlin na území Člena před ohroženími, vyplývajících z výskytu, usazení nebo rozšíření škůdců, nemocí, organismů, které přenášejí nemoci nebo organismů, způsobujících nemoci;
  - b) k ochraně zdraví nebo života lidí nebo zvířat na území Člena před ohroženími, vyplývajících z přísad, kontaminantů, toxinů nebo organismů, způsobujících nemoci v potravinách, nápojích nebo krmivech;
  - c) k ochraně zdraví nebo života lidí na území Člena před ohroženími, vyplývajících z nemocí přenášených zvířaty, rostlinami nebo výrobky z nich, nebo z výskytu, usazení nebo rozšíření škůdců; nebo
  - d) k zabránění nebo omezení ostatních škod na území Člena, vyplývajících z výskytu, usazení nebo rozšíření škůdců.Sanitární nebo fytosanitární opatření zahrnují všechny zákony, vyhlášky, nařízení, všechny předpisy a příslušná řízení a dále, mimo jiné, kritéria, týkající se konečného výrobku, zpracovatelské a výrobní metody, zkoušky, inspekce, certifikace a homologace, karanténní nakládání, včetně příslušných předpisů, týkajících se dopravy zvířat, rostlin nebo materiálů, nutných pro jejich přežití po dobu dopravy, ustanovení o příslušných statistických metodách, postupech při odběru vzorků a metodách vyhodnocení rizik a předpisy o obalech a značení, jež jsou v přímém vztahu k nezávadnosti potravin.
2. Harmonizace - Zavádění, uznávání a uplatňování společných sanitárních a fytosanitárních opatření různými Členy.
3. Mezinárodní normy, směrnice a doporučení
  - a) k nezávadnosti potravin, normy, směrnice a doporučení, stanovená Komisí pro Kodex Alimentarius, pokud jde o přísady potravin, rezidua veterinárních léků a pesticidů, kontaminanty, analytické metody, odběr vzorků, jakož i předpisy, týkající se hygieny;
  - b) pro zdraví zvířat a pro choroby vzájemně přenosné mezi zvířaty a lidmi, normy, směrnice a doporučení, vypracovaná pod patronací Mezinárodního úřadu epizootického;

<sup>4</sup> Pro účely těchto definic výraz „zvířata“ zahrnuje ryby a divoce žijící faunu, výraz „rostliny“ zahrnuje lesy a volně rostoucí flóru, výraz „škůdce“ zahrnuje plevely a výraz „kontaminant“ zahrnuje odvozeniny pesticidů a veterinární léky a cizí tělesa.

- c) pro ochranu rostlin, mezinárodní normy, směrnice a doporučení, vypracovaná pod patronací Sekretariátu Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin ve spolupráci s regionálními organizacemi, působícími v rámci zmíněné úmluvy; a
  - d) pro záležitosti, jež nespádají pod výše uvedené organizace, příslušné normy, směrnice a doporučení, vyhlášená jinými příslušnými mezinárodními organizacemi, jichž se mohou všichni Členové stát členy a uznaná Výborem.
4. Vyhodnocení rizik - Vyhodnocení pravděpodobnosti výskytu, usazení nebo rozšíření škůdců nebo nemoci na území dovážejícího Člena podle sanitárních nebo fyto-sanitárních opatření, jež by mohla být uplatňována a biologické nebo ekonomické důsledky, které by tak mohly vzniknout, nebo vyhodnocení negativních důsledků, které by mohla mít na zdraví lidí a zvířat přítomnost přísad, kontaminantů, toxinů nebo organismů, způsobujících nemoci v potravinách, nápojích nebo krmivech.
5. Přiměřená úroveň sanitární a fyto-sanitární ochrany - Úroveň ochrany, kterou považuje za přiměřenou Člen, který zavedl sanitární nebo fyto-sanitární opatření k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin na svém území.  
POZNÁMKA: Mnozí Členové nazývají tuto definici jako „přijatelnou úroveň rizika“.
6. Oblasti prosté škůdců nebo nemocí - Oblast, zahrnující celou zemi, jednu část země nebo několik zemí nebo jejich části, určená příslušnými orgány, ve kterých se nevyskytuje určitý druh škůdce nebo nemoci.  
POZNÁMKA: Oblast prostá škůdců nebo nemocí může obklopovat, může být obklopena nebo sousedit s oblastí - ať už s částí země nebo s geografickým regionem, který zahrnuje části nebo celá území několika zemí - o které je známo, že se zde vyskytuje specifický škůdce nebo nemoc, ale která je předmětem regionálních kontrolních opatření jako jsou zavedení ochrany, dohledu nebo nárazníkových zón, které omezují nebo eradikují dotyčného škůdce nebo nemoc.
7. Oblast s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí - Oblast, zahrnující celou zemi, jednu část země nebo několik zemí nebo jejich části, určená příslušnými orgány, ve které se určitý druh škůdce nebo nemocí vyskytuje málo a která je pod účinným dohledem, předmětem boje proti nim nebo eradikačních opatření.

## PŘÍLOHA B

### TRANSPARENTNOST SANITÁRNÍCH A FYTOSANITÁRNÍCH PŘEDPISŮ

#### Publikování předpisů

1. Členové zajistí, aby byly všechny sanitární a fyto-sanitární předpisy<sup>5</sup>, které byly přijaty, urychleně publikovány v co nejkratší lhůtě takovým způsobem, aby se s nimi mohli zainteresovaní Členové seznámit.
2. S výjimkou naléhavých okolností zabezpečí Členové dostatečnou lhůtu mezi publikací sanitárního nebo fyto-sanitárního předpisu a jeho vstupem v platnost s cílem poskytnout čas výrobcům vyvážejících Členů a zvláště pak rozvojových členských zemí na přizpůsobení jejich výrobků a výrobních metod požadavkům dovážejícího Člena.

#### Informační střediska

<sup>5</sup> Sanitární a fyto-sanitární opatření, jako jsou zákony, vyhlášky a obecně závazné výnosy.

3. Každý Člen zajistí, aby existovalo jedno informační středisko, které bude odpovídat za poskytování odpovědí na všechny rozumné otázky, položené zainteresovanými Členy a poskytovat příslušné dokumenty, týkající se:
  - a) jakýchkoli sanitárních nebo fytosanitárních předpisů, přijatých nebo připravovaných na jeho území;
  - b) jakýchkoli kontrolních a inspekčních postupů, jakýchkoli výrobních a karanténních režimů, týkajících se přípustné míry pesticidů a homologace potravinových přísad, používaných na jeho území;
  - c) postupů při vyhodnocování rizik, faktorů, které jsou brány v úvahu, jakož i určování přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany;
  - d) členství nebo účasti Člena nebo příslušných orgánů na jeho území v mezinárodních a regionálních sanitárních a fytosanitárních organizacích a systémech, jakož i v dvoustranných a mnohostranných dohodách a ujednáních, souvisejících s touto Dohodou a textů takových dohod a ujednání.
4. Členové zajistí, aby v případě, že zainteresovaní Členové požadují výtisky dokumentů, byly tyto výtisky poskytnuty, nejsou-li zdarma, za stejné ceny, za jaké je získávají státní příslušníci<sup>6</sup> dotyčného Člena, s výjimkou skutečných nákladů na odeslání.

#### Oznamovací postupy

5. Jestliže neexistuje mezinárodní norma, směrnice nebo doporučení anebo jestliže obsah navrženého sanitárního nebo fytosanitárního předpisu není v podstatných věcech shodný s obsahem mezinárodní normy, směrnice nebo doporučení a jestliže předpis může mít významný vliv na obchod ostatních Členů, Členové budou:
  - a) bezodkladně publikovat upozornění tak, aby bylo zainteresovaným Členům umožněno seznámit se s návrhem na zavedení tohoto předpisu;
  - b) oznamovat ostatním Členům prostřednictvím Sekretariátu výrobky, které budou spadat do rámce předpisu se stručným uvedením cíle a důvodů navrhovaného předpisu. Tato oznámení budou učiněna v takovém stádiu přípravy, aby bylo možno ještě provést změny a vzít v úvahu připomínky;
  - c) poskytovat na požádání ostatním Členům výtisky navrhovaných předpisů a kdykoli to bude možné, označit části, které se podstatně liší od mezinárodních norem, směrnic nebo doporučení;
  - d) nediskriminačně poskytovat ostatním Členům rozumnou lhůtu k uplatnění písemných připomínek, na žádost tyto připomínky projednat a brát připomínky a výsledky jednání v úvahu.
6. V případě, že vzniknou nebo hrozí, že vzniknou Členovi naléhavé problémy, související s ochranou zdraví, může tento Člen, pokud to považuje za nutné, upustit od kroků, uvedených v odstavci 5 této přílohy za předpokladu, že:
  - a) okamžitě oznámí prostřednictvím Sekretariátu ostatním Členům příslušný předpis a výrobky, kterých se týká, se stručným uvedením cíle a zdůvodněním předpisu, včetně povahy naléhavého problému nebo problémů;
  - b) poskytne na požádání výtisky předpisu ostatním Členům;
  - c) umožní ostatním Členům předložit písemné připomínky, na žádost tyto připomínky projedná a vezme připomínky a výsledky jednání v úvahu;
7. Oznámení, zasílaná Sekretariátu, budou předkládána v angličtině, francouzštině nebo španělštině.

<sup>6</sup> Pokud se tato Dohoda zmiňuje o „státních příslušnících“, budou se tímto výrazem rozumět, pokud jde o samostatné celní území Člena WTO, fyzické nebo právnické osoby, které mají bydliště nebo skutečné průmyslové nebo obchodní sídlo na tomto celním území.

8. Vyspělé členské země budou, pokud je o to ostatní Členové požádají, poskytovat výtisky dokumentů nebo, v případě rozsáhlých dokumentů, výtahy z těchto dokumentů, vztahujících se k určitému oznámení, přeložené do angličtiny, francouzštiny nebo španělštiny.
9. Sekretariát rozešle bezodkladně text oznámení všem Členům a zainteresovaným mezinárodním organizacím a upozorní rozvojové členské země na jakákoliv oznámení, týkající se výrobků, na nichž mají zvláštní zájem.
10. Členové označí jeden orgán ústřední vlády, který bude na národní úrovni odpovědný za plnění ustanovení, vztahujících se k oznamovacím postupům podle odstavců 5, 6, 7 a 8 této přílohy.

**Všeobecné výhrady**

11. Žádné ustanovení této Dohody nebude vykládáno jako povinnost:
  - a) sdělovat podrobnosti nebo poskytovat texty návrhů nebo publikovat texty v jiném než v jazyce Člena, s výjimkou ustanovení odstavce 8 této přílohy; nebo
  - b) sdělovat důvěrné informace, což by bylo Členům na překážku v provádění sanitárních a fytosanitárních předpisů nebo poškozovalo oprávněné obchodní zájmy podniků.

**PŘÍLOHA C**

**KONTROLNÍ, INSPEKČNÍ A HOMOLOGAČNÍ POSTUPY<sup>7</sup>**

1. V souvislosti s jakýmkoli postupy, majícím za účel ověřit a zajistit dodržování sanitárních nebo fytosanitárních opatření, Členové zabezpečí, aby:
  - a) byly tyto postupy uskutečněny a dokončeny bez bezdůvodného odkladu a způsobem pro dovážené výrobky ne méně výhodným než pro obdobné výrobky domácího původu;
  - b) obvyklá délka každého postupu byla publikována nebo aby předpokládaná délka byla sdělena žadateli, jestliže o to požádá; jakmile příslušný orgán obdrží žádost, bezodkladně posoudil úplnost dokumentace a řádným a úplným způsobem informoval žadatele o všech nedostacích; příslušný orgán předal co nejdříve výsledky postupů řádným a uceleným způsobem žadateli, aby bylo možno provést úpravy, pokud to bude nutné; i v případě, že žádost má nedostatky, příslušný orgán pokračoval v uskutečnitelné míře v provádění postupů, pokud o to žadatel požádal; žadatel byl na požádání informován o pokročilosti postupu, jakož i o důvodech případného zpoždění;
  - c) žádosti o informace byly omezeny na míru, nezbytnou pro kontrolní, inspekční a homologační postupy, včetně schvalování užívaných přísad nebo stanovení přípustných dávek kontaminantů v potravinách, nápojích nebo krmivech;
  - d) důvěrný charakter informací o dovážených výrobcích, které mohou vyplynout z kontroly, inspekce nebo homologace, byl dodržován způsobem ne méně příznivým než v případě výrobků domácího původu a tak, aby byly chráněny oprávněné obchodní zájmy;

<sup>7</sup> Kontrolní, inspekční a homologační postupy zahrnují, mimo jiné, postupy při odběru vzorků, provádění zkoušek a certifikace.

- e) jakékoliv požadavky na kontroly, inspekce a homologace jednotlivých vzorků výrobků byly omezeny na to, co je přiměřené a nutné;
  - f) jakékoliv poplatky, ukládané za postupy u dovážených výrobků, byly spravedlivé v poměru k jakýmkoli poplatkům, které jsou ukládány na obdobné výrobky domácího původu nebo výrobky kteréhokoli jiného Člena a nebyly vyšší, než činí skutečné náklady na danou službu;
  - g) stejná kritéria byla používána při výběru zařízení, užívaných při postupech a při odběru vzorků u dovážených výrobků a u výrobků domácího původu, s cílem co nejvíce snížit nesnáze žadatelů, dovozců, vývozců nebo jejich zástupců;
  - h) kdykoli se změnila specifikace výrobku jako důsledek jeho kontroly a inspekce z hlediska uplatňovaných předpisů, byl postup pro upravený výrobek omezen na míru, nezbytnou k určení, že existuje dostatečná jistota, že výrobek stále vyhovuje dotčeným předpisům; a
  - i) existoval postup pro přezkoumání stížností, týkajících se provádění těchto postupů a v případě, že je stížnost oprávněná, přijmout opatření k nápravě.
- Jestliže dovážející Člen uplatňuje systém homologace pro užití potravinářských přísad nebo pro stanovení přípustných dávek kontaminantů v potravinách, nápojích nebo krmivech, který zakazuje nebo omezuje přístup na svůj vnitřní trh těm výrobkům, které tuto homologaci nemají, pak dovážející Člen, než bude učiněno konečné rozhodnutí, zváží použití příslušné mezinárodní normy jako základu pro přístup.
2. V případě, že sanitární nebo fytosanitární opatření stanoví, že bude kontrola provedena ve výrobě, Člen, na jehož území se tato výroba uskutečňuje, poskytne nutnou pomoc k usnadnění této kontroly a práce kontrolních orgánů, které ji provádějí.
  3. Žádné ustanovení této Dohody nebude bránit Členům, aby prováděli rozumnou inspekci na jejich území.

ISAP ISAP ISAP ISAP ISAP